

Válaszaikat az 01 – 32 számú kérdésekre piktogrammal jelöljék az 1. számú válaszdőlapon!

1. számú idézet

„Nincs a teremtésben vesztes, csak ő –
Nincs árva, úgymond, csak az ő gyermeke.
Irtóztatósan büntettél, Istenem!”

01 A magyar romantika a magyar színjátszás jelentős korszaka is. Ebben a korszakban vált népszerűvé az a dráma, amelyből az 1. számú idézet származik. Ezt a drámát a nemzet drámájaként is emlegetik, amelynek szerzője és címe:

- (A) Kisfaludy Károly: *A tatárok Magyarországon*
- (B) Madách Imre: *Az ember tragédiája*
- (C) Vörösmarty Mihály: *Csongor és Tünde*
- (D) Katona József: *Bánk bán*

02 Keresse ki a hamis állítást!

- (A) A Kazinczy ellen intézett támadás az 1813-ban megjelent *Mondolatban* csúcsosodott ki.
- (B) Az ortológusok vezére Kazinczy Ferenc volt, aki Pestről irányította a mozgalmat.
- (C) A felvilágosodás korának legfontosabb nyelvi eseménye a nyelvújítás volt.
- (D) Az egész nyelvújítási harcot Kazinczy zárta le az *Ortológus és a neológus nálunk és más nemzeteknél* című írásával.

03 Válassza ki azt az irodalmi irányzatot, amelyre az alábbi jellemző jegyek közül mindegyik érvényes:

a nemzeti múlt felfedezése, a népköltészet hatása, fantasztikum, eredetiség, festőiség, zeneiség, drámai költemények, verses regények

- (A) szentimentalizmus
- (B) klasszicizmus
- (C) romantika
- (D) impresszionizmus

2. számú idézet

„Hányszor támadt tenfiad,
Szép hazám, kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvedre!”

04 Ez a költemény 1823-ban íródott. A költő Istenhez fordul segítségért, majd felidézi a hősi múltat, s bemutatja a reménytelen jelent. Állapítsa meg, hogy ki a szerzője, s a mi annak a versnek a címe, amelyikből a 2. számú idézet való!

- (A) Kölcsey Ferenc: *Himnusz*
- (B) Vörösmarty Mihály: *Szózat*
- (C) Kisfaludy Károly: *Mohács*
- (D) Czuczor Gergely: *Az augsburgi ütközet*

3. számú idézet

„Mi célja a világnak?
Boldogság! s erre eszköz? a szabadság!”

05 Állapítsa meg, hogy a 3. számú idézet, amely Petőfi híres „szőlőszem-példázatából” való, melyik művében olvasható!

- (A) János vitéz (B) Világosságot! (C) Az apostol (D) A helység kalapácsa

4. számú idézet

„Férfiúról szólj nékem, Múzsza, ki sokfele bolygott
s hosszan hányódott, feldúlván szentfalu Tróját, ...”

06 A 4. számú idézet szerzője és a mű címe:

- (A) Vergilius: *Aeneis* (B) Homérosz: *Odüsszeia*
(C) Szophoklesz: *Oidipusz király* (D) Ovidius: *Metamorphoses*

07 Jelölje meg azt az állandó eposzi kelléket, amelyik a 4. számú idézetben fellelhető!

- (A) peroráció (utóhang) (B) enumeráció (seregszemle)
(C) deus ex machina (isteni beavatkozás) (D) propozíció (témamegjelölés)

08 Ismerje fel a művet az alábbi rövid bemutatás alapján:

Akhilleusz rabnőjét a görög sereg fővezére, Agamemnón elveszi. Akhilleusz ezért éktelen haragra gerjed, s magára hagyja a Tróját ostromló sereget.

- (A) Vergilius: *Aeneis* (B) Szophoklész: *Elektra*
(C) Homérosz: *Iliász* (D) Homérosz: *Odüsszeia*

09 Állapítsa meg, hogy melyik az a 13. századból való, több mint kétszáz diákéneket tartalmazó gyűjtemény, amelynek egyik remeke a ma is gyakran elhangzó ballagási ének a *Gaudeamus igitur*...!

- (A) Ez a latin nyelvű vágánsköltemények gyűjteménye, a *Carmina Burana*.
(B) Ez egy egyszólamú, latin szövegű gregorián énekek gyűjteménye.
(C) Ez egy provenszál nyelvű trubadúrköltemények gyűjteménye, az *Alba*.
(D) Ez Siegfried kalandjait, Krimhilda iránti szerelmét tartalmazó *Nibelung-ének*.

5. számú idézet

„Es mend paradisumben volou gyimilsiktül mundá neki élnie. Héon tilutoá üüt igy fa gyimilsétül.
Gye munduá neki, méret nüm eneik. „Isa, ki nopun emdül oz gyimilstüül, halálnek haláláal holsz”.

10 Az 5. számú idézet az első összefüggő magyar szövegből származik, amely a Pray-kódexben található. Válassza ki azt a középkori nyelvemléket, amelyikből az idézet származik!

- (A) Tihanyi Apátság alapítólevele (B) Gyulafehérvári sorok
(C) Ómagyar Mária-siralom (D) Halotti Beszéd és Könyörgés

11	1348-ban a pestisjárvány elől egy vidéki villába menekül hét nő és három férfi, ahol történeteket mesélnek egymásnak. A társaság tagjai minden nap egy „királyt” választanak. A tíz napra elosztott száz elbeszélésben furcsa históriák, régi mesék, pletykák elevenednek meg. E remekmű címe és szerzője:		
(A)	Boccaccio: <i>Dekameron</i>	(B)	Gogol: <i>Holt lelkek</i>
(C)	Camus: <i>A pestis</i>	(D)	Lewis Carroll: <i>Alice Csodaországban</i>
12	Balassi Bálintnak valójában 3 ódai nagy vitézi verse létezik. Ezek a következők:		
(A)	Siralmas énnéköm..., Szép magyar komédia, Adj már csendességet.		
(B)	A végek dicsérete, Borivóknak való, Búcsú a hazájától.		
(C)	Nő az én örömöm, Nincs már hová lennem..., Az darvaknak szól.		
(D)	Ez a világ sem kell már nekem..., Egy kegyes képében, Eredj, édes gyűrőm.		
13	A Nyugat első nemzedékéhez tartozott:		
(A)	Szabó Lőrinc, József Attila, Illyés Gyula, Németh László		
(B)	Márai Sándor, Erdélyi József, Szentkuthy Miklós, Vas István		
(C)	Weöres Sándor, Ottlik Géza, Szerb Antal, Radnóti Miklós		
(D)	Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Kaffka Margit, Móricz Zsigmond		
14	Jelölje meg, hogy melyik műben olvashatunk egy brutális gyilkosságról, amelyben egy pásztor és kisleányát mindössze egy rézveretes szíjért ölnek meg!		
(A)	Mikszáth Kálmán: <i>Az a fekete folt</i>	(B)	Illyés Gyula: <i>Puszták népe</i>
(C)	Móricz Zsigmond: <i>Barbárok</i>	(D)	Déry Tibor: <i>Niki</i>
15	Ismerje fel az alábbi szavak alapján az Ady-verset!		
<i>„beszökött, suhant, ballagtam, halk lombok, kis rőzse-dalok”</i>			
(A)	Párizsban járt az ősz		
(B)	Lédával a bálban		
(C)	Elbocsátó szép üzenet		
(D)	Az eltévedt lovas		
16	1944 augusztusában a Lager Heidenau foglyait elindították a bori tábor felé. Radnóti ennek a szörnyű útnak az élményét a következő versben dolgozta fel:		
(A)	Erőltetett menet	(B)	VII. ecloga
(C)	Töredék		
(D)	Nem tudhatom...		
17	A világirodalom legismertebb csinovnyik-novellája, amelyben az író groteszk képet fest a világról, ahol egy hétköznapi ruhadarab annyira felértékelődik, hogy még egy emberi élet értelmét is jelentheti! Döntse el, hogy az alábbi négy lehetőség közül melyik novelláról van szó!		
(A)	Csehov: <i>A csinovnyik halála</i>	(B)	Tolsztoj: <i>Ivan Iljics</i>
(C)	Dosztojevszkij: <i>Szegény emberek</i>	(D)	Gogol: <i>A köpönyeg</i>
18	Az állatok megdöntik az emberek uralkodását, de aztán a szabadságukkal nem tudnak mit kezdeni. A felszabadult állatok hajdani jelszava, miszerint minden állat egyenlő, úgy módosult, hogy azért vannak, akik egyenlőbbek. A világhírű allegorikus regény szerzője és a mű címe:		
(A)	Ajtmatov: <i>A versenyló halála</i>	(B)	Bulgakov: <i>Kutyaszív</i>
(C)	Orwell: <i>Állatfarm</i>	(D)	Kafka: <i>Az átváltozás</i>

19	Márai Sándor önéletrajzi esszéregényének címe:		
(A) A gyertyák csonkig égnek	(B) Szindbád hazamegy		
(C) Zendülők	(D) Egy polgár vallomásai		
20	Állapítsa meg, melyik az a szlovákiai magyar író, aki a <i>Messze voltak a csillagok</i> (1963), <i>Földönfutók</i> (1967), <i>Egy szál ingben</i> (1976) – trilógiává összeálló regényeiben egyre táguló térben és időben mutatja be a szlovákiai magyarság történelmét és a jelenkori tudatát!		
(A) Duba Gyula	(B) Dobos László		
(C) Mács József	(D) Grendel Lajos		
21	Állapítsa meg, hogy melyik helyesírási forma helyes!		
(A) személygépkocsi-vezető	(B) személygépkocsivezető		
(C) személy gépkocsi vezető	(D) személy-gépkocsivezető		
22	Válassza ki az alábbi intézmény nevének helyes formáját!		
(A) komáromi Jókai színház	(B) komáromi jókai színház		
(C) komáromi Jókai Színház	(D) Komáromi Jókai Színház		
23	A magánhangzók időtartamát fegyelembe véve válassza ki, melyik lesz a helyes írásmód!		
(A) Szívesen elfogadom a meghívást.	(B) Szívesen elfogadom a meghivást.		
(C) Szivesen elfogadom a meghívást.	(D) Szivesen elfogadom a meghivást.		
24	Keresse meg, hogy melyik lesz a <u>lehetőség</u> szó szinonímája!		
(A) esemény	(B) esendőség	(C) esély	(D) esetlenség
25	Állapítsa meg, melyik jelentéstani kategóriába sorolható az <u>egér</u> szó!		
(A) eltérő jelentésű szó	(B) azonos alakú szó		
(C) egyjelentésű szó	(D) többjelentésű szó		
26	Válassza ki, hogy az alábbi idegen szavak közül melyiknek van negatív, elmarasztaló jellege, amelynek értelme: hozzá nem értő, kellő felkészültséggel nem rendelkező személy!		
(A) kompetens	(B) dilettáns	(C) iniciatív	(D) diszkrét
27	Határozza meg az alábbi mondatban található melléknévi igenév fajtáját!		
<i>Dédapám megmutatta lerombolt házának fényképét.</i>			
(A) folyamatos melléknévi igenév	(B) beálló melléknévi igenév		
(C) befejezett melléknévi igenév	(D) nincs benne melléknévi igenév		
28	Döntse el, melyik szófaji kategóriába sorolná a következő szavakat!		
<i>alatt, le, hogy</i>			
(A) viszonyszók	(B) határozószók	(C) névszók	(D) igenevek

<p>29</p>	<p>Állapítsa meg, hogy az alábbi mondat hová sorolható a szerkezete szerint!</p> <p style="text-align: center;"><i>Mennyibe kerül?</i></p> <p>(A) tömondat (B) hiányos mondat (C) bővített mondat (D) tagolatlan mondat</p>
<p>30</p>	<p>Határozza meg, milyen lesz az alábbi mondat alánya!</p> <p style="text-align: center;"><i>Mindenki jöjjön el holnap hozzánk!</i></p> <p>(A) általános (B) határozott (C) határozatlan (D) nincs alánya</p>
<p>31</p>	<p>Állapítsa meg, hogy melyik mondat tartozik az ábrához!</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p><u>A</u> ----- <u>Á</u></p> <p> </p> <p>.....</p> <p>min. jelző</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p> </p> <p>.....</p> <p>helyhat.</p> <p> </p> <p>.....</p> <p>birt. jelző</p> </div> </div> <p>(A) A sarki boltba meghozták a friss árut. (B) A szomszéd házában tetejéről leesett két cserép. (C) A kapitány szobájában szép bútorok voltak. (D) A kert szélvédett sarkában már kinyíltak a virágok.</p>
<p>32</p>	<p>Döntse el, hogy a következő mondatban a határozó melyik típusáról van szó!</p> <p style="text-align: center;"><i>A kazettát már háromszor meghallgattuk.</i></p> <p>(A) mértékhatározó (B) fokhatározó (C) mennyiséghatározó (D) számhatározó</p>
<p><u>Válaszadás kérdések</u></p> <p>Válaszaikat a 33 – 64 számú kérdésekre a piktogrammal jelölt 2. számú válaszadólapra írják!</p>	
<p>33</p>	<p>Nevezze meg azt a műfajt, amelynek neve magyarul „olvasandó” jelent! A 11. században e műfajban írt történetek a szentek életével, csodatételeivel foglalkoztak.</p>
<p>34</p>	<p>Írja le annak a középkori szentnek a nevét, akinek cselekedetei, prédikációi – amelyeket az ég madaraihoz is intézett – az 1440 körül másolt első magyar nyelvű kódexünkben, a Jókai-kódexben maradtak fenn!</p>
<p>35</p>	<p>Állapítsa meg, hogy melyik középkori nyelvemlékünkben származik az első összefüggő magyar mondattörredék a: „feheruaru rea meneh hodu utu rea” (Fehérvárra menő hadútra)!</p>
<p>6. számú idézet</p> <p>„No, hát ma éjjel is itt járt az izé?”</p>	
<p>36</p>	<p>Döntse el, hogy a 6. számú idézetben – Shakespeare <i>Hamlet</i> című tragédiájában – Horatio kire vagy mire gondolt!</p>

7. számú idézet

„S most Pannónia is ontja a szép dalokat.
Sokra becsülnek már, a hazám is büszke lehet rám,
Szellemem egyre dicsőbb, s általa híres e föld.”

- 37** Írja le Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete* című költeményének első sorát, amely a fenti, 7. számú idézetben olvasható sorokkal folytatódik, ill. fejeződik be!
- 38** Határozza meg a Balassi-strófa rímképletét!
- 39** Zrínyi Miklós prózai művei közül az utolsó egy röpirat, amelyben a török veszedelemre és a vele szembeni védekezésre szólít fel. Írja le a mű címét!
- 40** II. Rákóczi Ferenc apródja volt, aki száműzetésében sem hagyta magára a fejedelmet, és leveleiben számolt be sorsukról. Nevezze meg az illetőt és annak száműzetésben írt, összegyűjtött leveleinek címét!
- 41** Írja a címét annak a több kötetből álló könyvsorozatnak, amely a felvilágosult francia gondolkodók eszméit foglalta magába! A mű címe magyarra fordítva tudománytárat jelent.

8. számú idézet

„... az ember természettől fogva jó, és csak az intézmények teszik rosszá az embereket.”

- 42** Állapítsa meg, melyik francia író-gondolkodó fogalmazta meg a „Vissza a természethez!” elképzelést, amelyről a 8. számú idézetben olvashatunk!
- 43** Politikus, író. Legismertebb művei: *Hitel, Világ, Stádium. Naplója* az európai vallomásirodalom kiemelkedő alkotása. Kossuth a „legnagyobb magyar”-nak nevezte. Írja le pontosan a nevét!
- 44** Állapítsa meg, ki az az angol romantika korabeli író (aki egy „izgága” lord), akiről a 19. század egyik „betegségét” a világfájdalmat nevezték el, mivel szinte azonosult egyik lírai útirajzának főhősével, az önmagával s a világgal meghasonlott Childe Harolddal!
- 45** Állapítsa meg, ki volt az ún. „kisember-novellák” írója, aki az orosz realista irodalomban groteszk novelláival kíméletlen kritikát mondott a nagyvárosi társadalom eltorzult értékrendjéről! Legjobb novellái: *A köpönyeg, Az orr*.
- 46** Nevezze meg azt a magyar folyóiratot, amely a 20. század elején (1908-ban) indult, amelynek megalakulásával egy egész korszakot meghatározó mozgalom jött létre! Az első főszerkesztője I. Ignótus volt, az utolsó Babits (1941-ig).
- 47** Állapítsa meg, melyik lesz az a szókép, amelyik a modern líra egyik kedvelt kifejezőeszköze, a metafora egyik válfaja, amelynek alapja a különböző érzékelési területek benyomásainak összekapcsolása! Pl. köznyelvi: csípős megjegyzés; szépirodalmi: „gyémánt zene” (Nagy László), „lila dal” (Tóth Árpád)
- 48** Nevezze meg azt a magyar költőt, akinek első kötete az 1922-ben megjelent *Szépség koldusa* volt!
- 49** Írja le a nevét annak a kalandos életvitelű írónak, aki a Nyugat munkatársa és Ady barátja volt. Jellemző hőse Szindbád, a hajós. Prózája lírai fogantatású.

50	Nevezze meg a 20. század egyik legnagyobb hatású magyar gondolkodóját, dráma- és esszéíróját, aki a <i>Gyász</i> és az <i>Iszony</i> című műveivel a tudatregényt honosította meg irodalmunkban!
51	Írja le Sütő András, a jeles romániai magyar író első sikeres és egyben legismertebb regényének címét, amelyet ő csupán naplójegyzeteknek nevezett! Ez a lirizált szociográfiai regény kisebb egységekből áll, amelyekben történelmi dokumentumok, népdalok, családi történetek, anekdoták stb. sokféleségéből épül fel a mű.
52	Nevezze meg a talán legismertebb kortárs szlovákiai magyar író, akinek legjelentősebb regényei: <i>Éleslövészet</i> , <i>Galeri</i> , <i>Áttételek</i> !
53	Írja le helyesen az alábbi tulajdonnevek -i képzős származékát! <i>Szabadság tér,</i> <i>Magas – Tátra</i>
54	Kapcsolja a -val, -vel toldalékot az alábbi szavakhoz! <i>Móricz + val</i> <i>Grimm + vel</i>
55	Alkosson egy rövid, 3-4 szóból álló mondatot, amelyben szerepel az egyelőre szó!
56	Egy helytelenül használt szó miatt értelmét veszítette az alábbi mondat. Keresse meg az odaillő szót, és írja le helyesen az egész mondatot! <i>Betegség végett zárva a bolt.</i>
57	Értelmezze röviden, 2-3 szóval a megfogalmazott szólást! <i>Falra hányt borsó.</i>
58	Alkosson egy olyan szót, amelyben mássalhangzó-összeolvadás lesz!
59	Keresse meg, majd írja ki az alábbi szóból a feltételes mód jelét! <i>kihajlíthatnád</i>
60	Tegye a kér igét: T/1, feltételes mód, múlt idő, tárgyas ragozású alakba!
61	Alkosson a számol cselekvést kifejező igéből műveltető igét!
62	Állapítsa meg az aláhúzott szó szófaját az alábbi mondatban! <i>A madár az <u>enyém</u>.</i>
63	Az alábbi mondatban található jelzőket írja ki, majd állapítsa meg fajtájukat! <i>A szomszédom kertjében két szép almafa száradt ki a nyáron.</i>
64	Állapítsa meg az alábbi összetett mondatban a mellékmondat fajtáját! <i>János azt szeretné, ha mindig első lehetne.</i>
Vége a teszt I. részének	